

OPŁATY i FUNDUSZE

w ochronie środowiska

VERLAG
DASHÖFER

Świat profesjonalnej wiedzy

AKTUALNOŚCI • PORADY PRAWNE • TEMAT NUMERU • FINANSE • PYTANIA I ODPOWIEDZI

Nr 10 październik 2010

Miesięczny serwis informacyjno-doradczy

www.dashofer.pl

Spis treści:

■ Aktualności

- Torebki foliowe – opłata recyklingowa 1
- Rodzaje przedsięwzięć, które mogą być realizowane jako projekty wspólnych wdrożeń 2
- Kredyty do 1 mln zł na inwestycje komunalne 3
- Włączenie Lasów Państwowych do sfery finansów publicznych 3
- Stawki opłat na 2011 rok – projekty obwieszczeń 4
- Stawki opłat za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz śluz i pochylni – projekt obwieszczenia 5

■ Porady prawne

- Zabezpieczenie szkód w środowisku przy obrotach paliwami ciekłymi 6
- Opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami 8

■ Temat numeru

- Projekt nowej Ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych 11

■ Finanse

- Finansowanie projektów środowiskowych w 2011 roku 13
- Wysokosprawne wytwarzanie energii – nabór wniosków 15
- Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych – nabór wniosków 16

§ Aktualności

Torebki foliowe – opłata recyklingowa

30 września Komitet Stały Rady Ministrów przyjął „Założenia do projektu ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi”. Zostały w nim zawarte propozycje nowych rozwiązań, dotyczących objęcia torebek foliowych opłatą recyklingową w sklepach.

Zgodnie z założeniami wszystkie torebki foliowe mają być obciążone specjalną opłatą recyklingową, nakładaną na produkujących, importerów oraz wewnątrzspółnotowych nabywców tego rodzaju torebek. Wielkość opłaty będzie uzależniona m.in. od masy torebek i wyrażona jako procent ceny netto 1 kg torebek foliowych (maksymalna stawka tej opłaty: 50% ceny netto 1 kg torebek).

Wysokość stawki opłaty

Szczegółowe stawki opłaty recyklingowej będą określone w rozporządzeniu

ministra środowiska, wydanym w porozumieniu z ministrem gospodarki. Na ich wysokość będą miały wpływ:

- negatywne oddziaływanie na środowisko odpadów opakowaniowych powstałych z torebek foliowych,
- koszty ich zagospodarowania,
- masa jednostkowa torebek,
- wzrost średnioroczny wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjętego w ustawie budżetowej za rok poprzedni.

Przeznaczenie opłaty recyklingowej

Środki pochodzące z opłaty recyklingowej mają być przekazywane do Urzędu Marszałkowskiego i przeznaczone na działania związane z edukacją ekologiczną oraz selektywnym zbieraniem i recyklingiem odpadów opakowaniowych.

Szanowni Państwo!

Z radością przekazuję w Państwa ręce październikowy numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

W aktualnościach informujemy o nowych stawkach opłat za korzystanie ze środowiska.

Aby zabezpieczyć ewentualne szkody w środowisku, mogące powstać w wy-

niku prowadzenia działalności objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi, konieczne jest wykazanie odpowiednich środków finansowych. Zachęcam do zapoznania się z artykułami omawiającymi to zagadnienie w dziale prawnym.

Tematem numeru jest projekt Ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

W dziale Finanse informujemy o możliwościach finansowania projektów środowiskowych w 2011 roku. Przedstawiamy także wiadomości dotyczące nowych naborów wniosków.

Wierzę, że informacje zawarte w tym numerze spełnią Państwa oczekiwania i będą pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Anna Podgórska

Anna Podgórska
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: podgorska@dashofer.pl
tel. (22) 559 36 43

Wpływ opłaty

Proponowane rozwiązanie nie wprowadza całkowitego zakazu stosowania torebek foliowych i nie spowoduje powstania dodatkowych kosztów prowadzenia działalności gospo-

darczej przez jednostki handlowe.

Opłata recyklingowa wpłynie na ostateczną cenę torebki foliowej. Może to spowodować mniejsze zużycie torebek, a co się z tym wiąże zmniejszenie ilości odpadów z nich

powstających.

Planuje się, że nowe przepisy dotyczące opłaty recyklingowej wejdą w życie w 2015 roku. ■

Redakcja

§ Aktualności

Rodzaje przedsięwzięć, które mogą być realizowane jako projekty wspólnych wdrożeń

25 września weszło w życie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć, które mogą być realizowane jako projekty wspólnych wdrożeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jako projekty wspólnych wdrożeń mogą być realizowane przedsięwzięcia polegające na:

- 1) redukcji lub uniknięciu emisji gazów cieplarnianych z procesów wytwarzania energii, w szczególności przez:
 - a) zmianę stosowanych paliw,
 - b) zmianę technologii wytwarzania energii,
 - c) działania prowadzące do oszczędności energii pierwotnej,
 - d) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- 2) wykorzystaniu energii odpadowej;
- 3) redukcji lub uniknięciu emisji

gazów cieplarnianych w procesach przemysłowych przez:

- a) zmianę wykorzystywanych surowców,
- b) zmianę procesów technologicznych, instalacji lub urządzeń,
- c) recykling odpadów lub inne procesy odzysku;
- 4) redukcji lub uniknięciu emisji metanu w:
 - a) przemyśle wydobywczym,
 - b) gospodarce wodno-ściekowej,
 - c) gospodarce odpadami,
 - d) gospodarce rolnej;
- 5) redukcji lub uniknięciu emisji gazów cieplarnianych w sektorze transportu, w szczególności przez:
 - a) zmianę paliwa na niskoemisyjne, w szczególności polegającą na zastępowaniu silników spalających olej napędowy lub benzynę silnikami spalającymi gaz ziemny, silnikami spalającymi LPG,

silnikami hybrydowymi oraz silnikami elektrycznymi,

- b) produkcję i wykorzystanie biopaliw ciekłych lub biokomponentów,
- c) stosowanie nowych technologii w pojazdach silnikowych, w szczególności stosowanie napędów energooszczędnych w systemach transportu publicznego,
- d) usprawnienie systemów transportowych;
- 6) redukcji lub ograniczeniu emisji, lub pochłaniania wynikających z użytkowania gruntów, zmiany sposobu użytkowania gruntów i leśnictwa, w szczególności przez:
 - a) zalesienie,
 - b) ponowne zalesienie,
 - c) zrównoważoną gospodarkę leśną,
 - d) rekultywację gruntów. ■

Redakcja

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

dr Michał Kuliński, adwokat. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPIA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Współpracownik firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

§ Aktualności

Kredyty do 1 mln zł na inwestycje komunalne

Od 29 września również powiaty mogą skorzystać z kredytów na przygotowanie dokumentacji projektowej inwestycji komunalnych. Wzrosła również kwota kredytu.

Dotychczas z kredytów preferencyjnych na przygotowanie dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektów inwestycji komunalnej mogły skorzystać tylko gminy i ich związki. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o zmianie ustawy o Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 169, poz. 1135) umożliwiła to również powiatom i zawiązkom powiatowym, jako inwestorom.

Wzrosła też maksymalna kwota wsparcia, jaką może otrzymać samo-

rząd. Dotychczas wysokość kredytu wynosiła do 500 tys. zł. Obecnie Bank Gospodarstwa Krajowego może udzielać preferencyjnych kredytów w wysokości nieprzekraczającej 80 proc. zaplanowanych kosztów netto przygotowania dokumentacji. Jednak kwota ta nie może być wyższa niż 1 mln zł. Nowelizacja ustawy ma na celu zwiększenie liczby projektów przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej.

Rozszerzony został także katalog kosztów dokumentacji niezbędnej do przygotowania projektów inwestycji komunalnych:

- dokumentacji przetargowej,
- dokumentacji związanej z ocenami oddziaływania na środowisko,

- dokumentacji przyrodniczej (w szczególności planów ochrony gatunków i siedlisk, inwentaryzacji przyrodniczej, opisu stanu istniejącego w tym zakresie wraz z analizą potrzeb oraz analizą opcji, wykonywaną przy sporządzaniu tej dokumentacji),
- biznesplanu,
- map lub szkiców lokalnych, sytuujących inwestycje.

Ponadto z Funduszu będą pokrywane również wydatki poniesione na opłaty związane z koniecznością uzyskania niezbędnych rozstrzygnięć administracyjnych na etapie przygotowania inwestycji. ■

Redakcja

§ Aktualności

Włączenie Lasów Państwowych do sfery finansów publicznych

Rząd planuje włączenie Lasów Państwowych do sektora finansów publicznych. Ma to na celu wykorzystanie nadwyżek finansowych przedsiębiorstwa. Minister Środowiska, Andrzej Kraszewski, ma zastrzeżenia do proponowanych zmian.

W ostatnich kilku latach przychody Lasów Państwowych sięgały ok. 5 mld zł rocznie. W czasie kryzysu zablokowane zostały inwestycje (wstrzymano m.in. budowę leśnych dróg) i zamrożono przyjęcia do pracy. Przyczyniło się to do uzbierania ok. 2 mld zł nadwyżki.

Obecnie Lasy Państwowe prowadzą samodzielną działalność finansową.

Ponoszone koszty pokrywają ze swoich przychodów. Jednak resort finansów sam chce dzielić pieniądze Lasów. Trafiają one na specjalny rachunek, podobnie jak nadwyżki innych jednostek sektora publicznego, i to minister finansów będzie nimi zarządzał. Jeśli Lasy ich nie wydadzą, będzie mógł to zrobić minister, dzięki czemu mniej pieniędzy będzie pożyczanych na rynku.

Minister Środowiska wyraża zastrzeżenia na temat proponowanych zmian w projekcie Ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw oraz projekcie Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie określenia wolnych środków przyjmowanych

w depozyt lub zarządzanie oraz zasad i warunków ich przyjmowania od niektórych jednostek sektora finansów publicznych w zakresie dotyczącym Lasów Państwowych.

Obawia się, że mogą one naruszać zasadę samodzielności finansowej Lasów Państwowych, spowodować utratę płynności finansowej, obniżenie motywacji do efektywności gospodarowania, a w konsekwencji doprowadzić do deficytowości gospodarki leśnej i konieczności obciążenia budżetu państwa. Regulacja, jeśli ma być wprowadzona w życie, nie może wpływać negatywnie na efektywność gospodarowania Lasami Państwowymi. ■

Redakcja

Masz pytanie do naszych ekspertów?
Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?
Napisz do Redakcji! e-mail: podgorska@dashofer.pl

§ Aktualności

Stawki opłat na 2011 rok – projekty obwieszczeń

Na stronie Ministerstwa Środowiska został opublikowany projekt obwieszczeń w sprawie wysokości stawek na 2011 rok.

Korzystanie ze środowiska

Projekt Obwieszczenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2011 zawiera dwa załączniki. Załącznik 1 przedstawia górne stawki opłat (tabela 1), załącznik 2 – jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2011.

Ścieki i hałas

Projekt Obwieszczenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu na rok 2011 zawiera 5 załączników, w których przedstawione są:

1. Górne jednostkowe stawki kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (tabela 2).
2. Jednostkowe stawki kar za jeden kilogram substancji, w tym substancji wyrażonych jako wskaźniki.
3. Jednostkowe stawki kary za przekroczenie dopuszczalnej temperatury wprowadzanych do wód lub do ziemi ścieków.
4. Jednostkowe stawki kary za przekroczenie dopuszczalnego odczynu wprowadzanych do wód lub do ziemi ścieków.
5. Jednostkowe stawki kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.

Zgodnie z projektem obwieszczenia jednostkowe stawki kar za przekroczenie:

- dopuszczalnej ilości zawiesiny łatwo opadającej, za jeden litr

Tabela 1. Górne jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2011

Lp.	Przedmiot opłaty	Górna jednostkowa stawka opłaty
1.	Gazy lub pyły wprowadzane do powietrza	347,10 zł/kg
2.	Substancje wprowadzane ze ściekami do wód lub do ziemi	222,53 zł/kg
3.	Wody chłodnicze wprowadzane do wód lub do ziemi	25,42 zł/dam ³
4.	Umieszczenie odpadów na składowisku	254,27 zł/Mg
5.	Pobór wody podziemnej	3,77 zł/m ³
6.	Pobór wody powierzchniowej śródlądowej	1,96 zł/m ³
7.	Powierzchnia, z której odprowadzane są ścieki, o których mowa w art. 3 pkt 38 lit. c Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	3,77 zł/m ²
8.	Za każde rozpoczęte 100 kg przyrostu masy ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych w ciągu cyklu produkcyjnego w obiektach chowu lub hodowli tych ryb lub tych organizmów, o ile zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 3 pkt 38 lit. g Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	24,33 zł

Tabela 2. Górne jednostkowe stawki kar za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi

Lp.	Przedmiot kary	Górna jednostkowa stawka kary w zł
1.	Za 1 kg substancji, w wypadku przekroczenia: 1) dopuszczalnej ilości i składu ścieków, z wyjątkiem zawiesiny łatwo opadającej 2) minimalnej procentowej redukcji stężeń substancji w ściekach 3) dopuszczalnej masy substancji w odprowadzanych ściekach, przypadającej na jednostkę masy wykorzystanego surowca, materiału, paliwa lub wytworzonego produktu	1160,96
2.	Za 1 l zawiesiny łatwo opadającej	11,81
3.	Za 1 m ³ ścieków, w wypadku przekroczenia dopuszczalnej temperatury, odczynu pH, poziomu sztucznych substancji promieniotwórczych lub dopuszczalnego stopnia rozcieńczenia ścieków eliminującego toksyczne oddziaływanie ścieków na ryby	11,81

- dopuszczalnego stopnia rozcieńczenia ścieków, eliminującego toksyczne oddziaływanie ścieków na ryby, za jeden m² – mają wynosić 11,40 zł.

W przypadku obu obwieszczeń, górne stawki opłat i jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2011, uwzględniając dotychczasowe zmiany wysokości stawek opłat, zostały podwyższone o 3,5%, czyli w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2009 r. ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Usunięcie drzew i krzewów

Projekt obwieszczenia Ministra Środowiska w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz stawek kar za zniszczenie zieleni na rok 2011 określa:

- maksymalne stawki opłat za usuwanie drzew, za jeden centymetr obwodu pnia mierzonego na wysokości 130 cm, określone w Załączniku nr 1 do obwieszczenia (tabela 3),
- stawki opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, określone w Załączniku nr 2 do obwieszczenia,
- stawkę za usunięcie jednego metra

Tabela 3. Maksymalne stawki opłat za usuwanie drzew za jeden centymetr obwodu pnia mierzonego na wysokości 130 cm

Lp.	Wielkość obwodu pnia w cm	Stawki opłat za 1 cm w zł
1	do 25	312,22
2	od 26 do 50	474,13
3	od 51 do 100	740,11
4	od 101 do 200	1 156,42
5	od 201 do 300	1 734,62
6	od 301 do 500	2 428,47
7	od 501 do 700	3 122,31
8	powyżej 700	4 047,46

kwadratowego powierzchni pokrytej krzewami w wysokości 231,28 zł,

- stawki kar za zniszczenie jednego metra kwadratowego terenu zieleni w wysokości:
 - dla trawników – 53,19 zł,
 - dla kwietników – 456,78 zł.

Waloryzacja stawek polega na pomnożeniu stawek opłat i kar obowiązujących w 2010 roku przez prognozowany średnioroczny wskaźnik

cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Wskaźnik ten wynosi 101,0% i został określony w art. 20 Ustawy budżetowej na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 102).

Obwieszczenia te powinny zostać ogłoszone nie później niż do 31 października. ■

Redakcja

§ Aktualności

Stawki opłat za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz śluz i pochylni – projekt obwieszczenia

Ministerstwo Środowiska opublikowało projekt obwieszczenia w sprawie wysokości stawek należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz śluz i pochylni na 2011 rok.

Stawki należności ogłoszone w obwieszczeniu są podwyższone w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi 103,5 w stosunku do stawek należności obowiązujących w 2010 roku, z wyjątkiem stawki dotyczącej stawki należności za żeglugę pustych statków towarowych lub barek.

Stawkę tę podnosi się na rok 2011 z 0,10 gr do 0,11 gr za jeden tonokilometr nośności wymierzonej statku lub barki. Stawka nie była zmieniana w latach 2002-2010, z uwagi na to, że średnioroczny wzrost cen był niższy od 5%. Zatem była ona stała na poziomie 0,10 gr, mimo że pozostałe stawki wzrosły w tym czasie o około 10%. Stawkę tę stosuje się do należności za żeglugę statku pustego, obliczaną od iloczynu tej stawki i nośności wymierzonej statku lub barki i jednego kilometra drogi wodnej przebytej przez pusty

statek lub barkę.

Podwyższenie stawek należności na 2011 rok przyniesie ok. 3,5% wzrost przychodu z tytułu tych należności, przy założeniu utrzymania wielkości przewozów żeglugą śródlądową i liczby śluzowań statków na poziomie, jak w latach 2008-2009.

Obwieszczenie powinno być ogłoszone nie później niż do 30 listopada.

Redakcja

 Porady prawne

Zabezpieczenie szkód w środowisku przy obrocie paliwami ciekłymi

Prowadzenie działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi może być przyczyną powstania szkód w środowisku. W celu zabezpieczenia ewentualnych szkód w środowisku, mogących powstać w wyniku prowadzenia działalności objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi, konieczne jest wykazanie odpowiednich środków finansowych. Problematyka ta stała przedmiotem aktualnego orzecznictwa i warto ją przybliżyć Czytelnikom.

Odpowiedzialność za szkody wyrządzone w środowisku

Ogółem zasady odpowiedzialności za szkody wyrządzone w środowisku określone są przede wszystkim w przepisach Kodeksu cywilnego oraz Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zmianami). Przepisy Prawa ochrony środowiska modyfikują ogólne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, zawarte w przepisach Kodeksu cywilnego.

Zgodnie z przepisem art. 323 ust. 1 Prawa ochrony środowiska:

„Każdy, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko bezpośrednio zagraża szkoda lub została mu wyrządzona szkoda, może żądać od podmiotu odpowiedzialnego za to zagrożenie lub naruszenie przywrócenia stanu zgodnego z prawem i podjęcia środków zapobiegawczych, w szczególności przez zamontowanie instalacji lub urządzeń zabezpieczających przed zagrożeniem lub naruszeniem; w razie gdy jest to niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, może on żądać zaprzestania działalności powodującej to zagrożenie lub naruszenie.

Jak wynika z tego przepisu, przesłankami odpowiedzialności za szkody wyrządzone w środowisku są:

- Bezprawne oddziaływanie na środowisko (w tym – zgodnie stosownie do przepisu art. 3 pkt 11 – na zdrowie ludzi). W przypadku szkód wyrządzonych w związku z działalnością polegającą na obrocie paliwami ciekłymi, bezprawne oddziaływanie na środowisko może przybrać postać obrotu paliwami ciekłymi bez wymaganej przez Ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, ze zmianami) koncesji bądź naruszenia zasad bezpieczeństwa (ostrożności) związanych z obrotem paliwami ciekłymi.
- Powstanie szkody (w przypadku roszczenia odszkodowawczego) bądź stanu bezpośredniego zagrożenia szkodą (w przypadku roszczenia prewencyjnego).
- Normalny związek przyczynowy między przyczyną a szkodą (stanem bezpośredniego zagrożenia szkodą).

Roszczenie wynikające ze szkody w środowisku kieruje się przeciwko temu, komu można przypisać takie bezprawne zachowanie się, skutkujące powstaniem szkody lub chociażby tylko bezpośrednim zagrożeniem szkodą.

W przypadku szkód spowodowanych paliwami ciekłymi, roszczenie takie należy kierować przeciwko podmiotowi prowadzącym działalność polegającą na obrocie paliwami ciekłymi.

Roszczenie wynikające ze szkody w środowisku służy w zasadzie poszkodowanemu (bezpośrednio zagrożonemu szkodą). O ile natomiast przedmiotem szkody są te elementy środowiska, które zostały określone

jako „dobro wspólne”, z roszczeniem może wystąpić Skarb Państwa bądź jednostka samorządu terytorialnego, a także organizacja ekologiczna (stosownie do przepisu art. 323 ust. 2 Prawa ochrony środowiska).

Szkody w środowisku wynikające z obrotu paliwami ciekłymi

Szkoda w środowisku wynikająca z działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi może polegać na powstaniu uszczerbku na dobrach materialnych poszkodowanego (na przykład na prawie własności poszkodowanego przez uszkodzenie ruchomości w wyniku oddziaływania benzyny, benzolu czy oleju napędowego spowodowanego niewłaściwym prowadzeniem działalności związanej z obrotem tymi paliwami ciekłymi).

Szkoda w środowisku wynikająca z obrotu może również przybrać postać krzywdy, czyli uszczerbku niemajątkowego, będącego naruszeniem dóbr osobistych poszkodowanego (na przykład przez wywołanie rozstroju zdrowia czy pozbawienie możliwości korzystania z walorów nieskażonego środowiska naturalnego w wyniku prowadzenia działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi bez właściwej koncesji lub z naruszeniem zasad bezpieczeństwa (ostrożności) związanych z obrotem paliwami ciekłymi).

Należy również pamiętać, iż szkoda w środowisku, wynikająca z działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, może polegać również na naruszeniu dóbr, co do których nie przysługuje nikomu indywidualne prawo podmiotowe, gdzie nie można wskazać podmiotu bezpośrednio poszkodowanego. W takim przypadku przyjmuje się, że szkoda

polega na naruszeniu środowiska jako dobra wspólnego.

Środki finansowe jako zabezpieczenie szkód

Zgodnie z przepisem art. 33 Ustawy – Prawo energetyczne Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udziela koncesji na obrót paliwami ciekłymi wnioskodawcy, który spełnia wszystkie wymienione w tym przepisie wymagania, w szczególności dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwości ich pozyskania.

Wykazanie odpowiednich środków finansowych jest konieczne dla zabezpieczenia przedstawionych powyżej ewentualnych szkód w środowisku, mogących powstać w wyniku prowadzenia działalności objętej koncesją na obrót paliwami ciekłymi.

WAŻNE!

Poza określeniem środków finansowych, wniosek o udzielenie koncesji na obrót paliwami ciekłymi powinien zawierać również chociażby informacje o dotychczasowej działalności wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe z ostatnich trzech lat, jeżeli podmiot prowadzi działalność gospodarczą.

Prawo energetyczne nie określa wysokości środków finansowych, o których mowa w przepisie art. 33, ani nie precyzuje sposobu weryfikacji przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wiarygodności oświadczeń wnioskodawcy w tym względzie. W takiej sytuacji rekomendowane jest, aby wnioskodawca w celu wykazania możliwości zabezpieczenia ewentualnych szkód, jakie mogą powstać w związku z obrotem paliwami ciekłymi, zadeklarował wysokość tych środków i udokumentował ich posiadanie (a przynajmniej możliwość ich pozyskania) stosownymi dowodami.

Posiadanie bądź możliwość pozyskania środków finansowych potwierdzających możliwość wykonywania działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi może być wykazane przykładowo odpisem zawartej umowy kredytowej czy wyciągiem z umowy kredytowej.

Ocena wiarygodności deklaracji i dokumentów należy do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, przy czym przy ocenie, czy zadeklarowane i udokumentowane przez wnioskodawcę środki finansowe, mające służyć jako zabezpieczenie ewentualnych szkód mogących powstać w związku z obrotem paliwami ciekłymi, są wystarczające.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki powinien kierować się w tym zakresie kryteriami, które są obiektywne, przejrzyste i nie mają charakteru dyskryminacyjnego.

Wyrok SA w Warszawie z dnia 19 listopada 2009 r.

Omawiając tematykę związaną ze środkami finansowymi jako zabezpieczeniem ewentualnych szkód w środowisku przy wykonywaniu działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, należy zwrócić szczególną uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 2009 r. (sygn. akt: VI ACa 527/2009).

W wyroku tym Sąd Apelacyjny stwierdził, iż promesa pożyczki od osoby fizycznej, uzależniająca zawarcie umowy i udzielenie pożyczki od uzyskania przez spółkę koncesji na obrót paliwami ciekłymi, nie jest wystarczającym dokumentem, potwierdzającym realną możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych, pozwalających na ewentualne zaspokojenie roszczeń osób trzecich, mogących powstać na skutek niewłaściwego prowadzenia działalności objętej koncesją lub szkód w środowisku.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał między innymi, iż brzmienie przepisów art. 33 oraz 35 Prawa energetycznego wskazuje, że to podmiot występujący z wnioskiem o udzielenie koncesji powinien wykazać spełnienie określonych przesłanek ustawowych w sposób umożliwiający organowi koncesyjnemu weryfikację przedłożonych informacji.

W ocenie Sadu Apelacyjnego zatem sprawą przedsiębiorcy, ubiegającego się o koncesję, jest wykazanie dysponowania odpowiednim kapitałem w momencie składania wniosku lub udokumentowanie możliwości pozyskania kapitału w przyszłości.

Warto również przypomnieć w tym miejscu wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 12 grudnia 2001 r. (sygn. akt: XVII Ame 14/2001), zgodnie z którym nie daje rękojmi należytego wykonywania działalności gospodarczej w dziedzinie energetyki i tym samym zabezpieczenia ewentualnych szkód, mogących powstać w związku z obrotem paliwami ciekłymi w celu ubiegania się o koncesję, przedsiębiorca wykazujący stratę brutto w działalności gospodarczej i zalegający z zapłatą podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, chociażby nawet posiadał możliwości techniczne do prawidłowego wykonywania działalności gospodarczej w ramach koncesji, o którą się ubiega.

dr Michał Kuliński
advokat

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.).
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 2009 r. (sygn. akt: VI ACa 527/2009).
- Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 12 grudnia 2001 r. (sygn. akt: XVII Ame 14/2001).

 Porady prawne

Oplaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami

Oplaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami, stanowiących własność Skarbu Państwa, zostały wprowadzone Ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229 oraz Dz.U. Nr 154, poz. 1803 ze zm.) („Ustawa”) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz.U. z 2006 r. Nr 13, poz. 90) („Rozporządzenie”).

Opłata roczna za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych powierzchniowymi wodami płynącymi uzależniona jest od rodzaju prowadzonego lub zamierzonego przedsięwzięcia i wynikającej z tego stawki opłaty rocznej, wskazanej w Rozporządzeniu, a także powierzchni niezbędnej do prowadzenia tego przedsięwzięcia.

- działalnością służącą do uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb,
- działalnością usługową, służącą do innych celów niż określone w pkt 6,
- wykonywaniem infrastruktury telekomunikacyjnej.

Należy podkreślić, że grunty te stanowią odrębny zasób nieruchomości, będący niezbywalną własnością Skarbu Państwa, w stosunku do którego nie stosuje się przepisów Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Grunty te nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, a jedyną możliwą formą tymczasowego przekazania praw do nieruchomości jest ustawowe oddanie w użytkowanie za opłatą roczną, na podstawie art. 20 ust. 1 Ustawy.

powierzchniowych:

- a) w potokach górskich i ich źródłach,
 - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
 - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają ciek, o których mowa w lit. b,
 - d) granicznych,
 - e) w śródlądowych drogach wodnych;
- 3) dyrektor parku narodowego – w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku, z wyłączeniem wód, o których mowa w pkt 2 lit. d oraz lit. e, które są sklasyfikowane w klasie wyższej niż klasa I, na podstawie Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43, ze zm);
 - 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód, niewymienionych w pkt 1-3.

Przed podpisaniem Umowy inwestor składa wnioski o użytkowanie gruntu pokrytego wodami płynącymi wraz z dokumentami:

- Decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jest ona wymagana; jeśli decyzja ta nie jest wymagana – wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został

 WAŻNE!

Ustalana jest jako iloczyn powierzchni gruntu i stawki określonej w cytowanym Rozporządzeniu. Wysokość opłaty rocznej ustalana jest proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności.

Jakie grunty podlegają opłacie?

Na podstawie art. 20 Ustawy oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną grunty pokryte wodami, stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć związanych z:

- energetyką wodną,
- transportem wodnym,
- wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody,
- wykonywaniem infrastruktury transportowej,
- wykonywaniem infrastruktury komunalnej, przemysłowej lub rolnej,

Z kim podpisuje się umowę?

Umowa użytkowania wymaga formy pisemnej. Jeżeli wartość opłaty będzie wyższa niż 5000 zł, umowę sporządza się w formie aktu notarialnego.

Do zawarcia umowy upoważnione są odpowiednio organy, które sprawują prawa właścicielskie:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej – w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód

sporządzony – organem właściwym do wydawania jest wójt, burmistrz, prezydent.

- Decyzją pozwolenie wodnoprawne – organem właściwym do wydawania jest starosta, z wyłączeniem kompetencji zastrzeżonych dla Marszałka Województwa.

✓ WAŻNE!

Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana przez każdą ze stron, w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania.

Grunty pokryte wodami, stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do prowadzenia przedsięwzięć innych niż określone w art. 20 ust. 1 Ustawy, użyczają się na zasadach określonych przepisami Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, ze zm.).

Kto jest zwolniony z opłaty?

Z wyżej określonej opłaty rocznej zwolnione są:

- jednostki organizacyjne zarządzające wodami w imieniu Skarbu Państwa,
- grunty przeznaczone pod wykonanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
- grunty dla potrzeb służących do uprawiania rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb,
- jednostki samorządu terytorialnego związanego z wykonywaniem infrastruktury transportowej.

Warunkiem oddania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, stanowiących własność Skarbu Państwa, jest posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli jest ono wymagane przepisami Ustawy.

Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana przez każdą ze stron, w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania. W sprawach nieuregulowanych, dotyczących użytkowania, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

Opłaty roczne za grunty pokryte wodą

Wysokość opłaty rocznej za oddanie w użytkowanie gruntów, ustala się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności określonego w pozwoleniu wodnoprawnym, jeżeli jest on krótszy niż jeden rok lub dotyczy realizacji przedsięwzięć związanych z wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody.

Opłata roczna za użytkowanie 1 m² gruntu stanowiącego własność Skarbu Państwa niezbędnego do prowadzenia działalności związanej z:

- 1) energetyką wodną, przeznaczonego pod:
 - a) obiekty budowlane elektrowni wodnej wraz z przęsłem budowli piętrzącej, w którym znajduje się ujęcie wody dla elektrowni – **wynosi 8,13 zł**,
 - b) budowle piętrzące i upustowe, przepławki dla ryb oraz pozostałe obiekty i urządzenia budowlane – **wynosi 1,63 zł**;
- 2) transportem wodnym śródlądowym, przeznaczonego pod:
 - a) porty, przystanie, zimowiska, awanporty i miejsca postojowe statków – **wynosi 0,20 zł**,
 - b) budowle piętrzące, śluzy, pochylnie, nabrzeża, pomosty, kładki, wyciągi dla statków, stałe urządzenia służące do przewozów międzybrzegowych oraz pozostałe obiekty

i urządzenia budowlane – **wynosi 0,81 zł**,

- c) akwenty związane z obiektami i urządzeniami, o których mowa w lit. b, w wyznaczonych granicach – **wynosi 0,20 zł**;
- 3) wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów – **wynosi 0,31 zł**;
- 4) wycinaniem roślin z wody – **wynosi 0,03 zł**;
- 5) infrastrukturą transportową, przeznaczonego pod:
 - a) filary i przyczółki mostów – **wynosi 4,06 zł**,
 - b) przepusty, urządzenia służące do odprowadzania wód lub ścieków, brody oraz pozostałe obiekty i urządzenia budowlane – **wynosi 1,63 zł**;
- 6) infrastrukturą przemysłową, przeznaczonego pod:
 - a) ujęcia wody, pompownie, urządzenia służące do odprowadzania wód lub ścieków, rurociągi, kable energetyczne oraz fundamenty innych urządzeń prowadzonych przez wody – **wynosi 12,19 zł**,
 - b) budowle piętrzące i upustowe oraz pozostałe obiekty i urządzenia budowlane – **wynosi 1,63 zł**;
- 7) infrastrukturą komunalną i rolną, przeznaczonego pod budowle piętrzące i upustowe, ujęcia wody, pompownie, urządzenia służące do odprowadzania wód lub ścieków, rurociągi, kable energetyczne oraz fundamenty innych urządzeń prowadzonych przez wody, mury oporowe, nabrzeża, bulwary, stałe urządzenia służące do połowu ryb i pozyskiwania innych organizmów wodnych oraz pozostałe obiekty i urządzenia budowlane – **wynosi 1,63 zł**;
- 8) usługami służącymi do innych celów niż uprawianie rekreacji, turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb – **wynosi 12,19 zł**;
- 9) infrastrukturą telekomunikacyjną – **wynosi 12,19 zł**.

Opląty te stosuje się do gruntu pokrytego wodą, znajdującego się nad ww. obiektami, jeżeli odrębnymi przepisami są określone strefy ochronne nad tymi obiektami, które powodują ograniczenia w użytkowaniu gruntu pokrytego wodami, a są niezbędne do ich prawidłowego funkcjonowania.

Opląty, o których mowa, stanowią dochód budżetu państwa, z wyjątkiem opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, na działalność związaną z transportem wodnym, które stanowią przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Praktyczne niejasności

W praktyce pojawiają się pewne niejasności i wątpliwości dotyczące pobierania należności i opłat za korzystanie z gruntów pod wodami, z urządzeń wodnych oraz ustalonymi należnościami za żeglugę.

Należy podkreślić, że zagadnienia związane z ustalaniem i pobieraniem odpowiednio: należności za żeglugę i korzystanie ze śluz lub pochylni, opłat za oddanie w użytkowanie gruntów pod wodami płynącymi oraz opłat za korzystanie z urządzeń wodnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, regulowane są innymi przepisami.

➤ Należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych służących żegludze (żegluga i śluzowanie), stanowiących własność Skarbu Państwa, regulują przepisy art. 143 Ustawy oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych i urządzeń wodnych. Przy korzystaniu z urządzeń wodnych w celu np. niezbędnego postoju statku dla odbycia śluzowania lub postoju statku, będącego w trakcie

rejsu z pasażerami lub przewożącego towary oraz w ich drodze powrotnej nie pobiera się żadnych opłat. Należności za żeglugę i śluzowanie nie są jednak tożsame z opłatami za korzystanie z urządzeń wodnych lub infrastruktury, np. w celu długotrwałego postoju statku w portach, zimowiskach bądź przy nabrzeżach na gruntach pokrytych wodami lub na wodach płynących.

➤ Z kolei art. 20 Ustawy oraz Rozporządzenie dotyczą gruntów pokrytych wodami powierzchniowymi płynącymi, w rozumieniu przepisów tej Ustawy. Grunty te stanowią odrębny zasób nieruchomości, będący niezbywalną własnością Skarbu Państwa, w stosunku do którego nie stosuje się przepisów Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Grunty te nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, a jedyną możliwą formą tymczasowego przekazania praw do nieruchomości jest ustawowe oddanie w użytkowanie za opłatą roczną, na podstawie art. 20 ust. 1 Ustawy, w tym dla prowadzenia przedsięwzięć związanych z transportem wodnym.

➤ W kwestii korzystania z urządzeń wodnych należy zwrócić uwagę, że grunty pod urządzeniami wodnymi, tj. tworzące czasę sztucznych zbiorników wodnych, stopni wodnych, porty, kanały itp. nie są gruntami pod wodami płynącymi w rozumieniu Ustawy. Do takich gruntów, jeśli stanowią one własność Skarbu Państwa, stosuje się przepis art. 14 ust. 4 Ustawy, dotyczący gospodarowania innym mieniem związanym z gospodarką wodną, które wykonują organy oraz jednostki, którym to mienie zostało powierzone. Tym samym zasady dysponowania tymi nieruchomościami, o ile są one własnością Skarbu Państwa, wynikają wówczas z przepisów

Ustawy o gospodarce nieruchomościami. W oparciu o przepisy tej ustawy wydawane są zarządzenia dyrektorów Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, regulujące wysokość opłat za korzystanie z portów, nabrzeży itp., stanowiących własność Skarbu Państwa, a powierzonych tym dyrektorom. Zarządzenia ustalające opłaty za cumowanie przy nabrzeżach, pomostach, w portach dotyczą opłaty za korzystanie z urządzeń wodnych i gruntu pod wodami, w stosunku do których stosuje się przepisy Ustawy o gospodarce nieruchomościami, których nie należy mylić z opłatami za użytkowanie gruntów pokrytych wodami (pod wodami płynącymi), uregulowanymi przepisami Prawa wodnego. Należy podkreślić, że jedynymi przepisami materialnymi określającymi grunty pod wodami płynącymi są regulacje Ustawy – Prawo wodne.

➤ W kontekście gospodarowania mieniem związanym z gospodarką wodną, stanowiącym własność Skarbu Państwa oraz dysponowania tym mieniem i gruntem, w tym do oddania w użytkowanie, dyrektor RZGW jako gospodarujący nieruchomością jest uprawniony do określania i podawania do publicznej wiadomości przez ogłoszenie wykazu nieruchomości, wysokości opłat z tytułu użytkowania, najmu lub dzierżawy zgodnie z Ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603).

Paulina Grabowska

§ Podstawa prawna:

- art. 20 ust. 8 Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz.U. Nr 13, poz. 90).

Temat numeru

Projekt nowej Ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych

Prowadzący instalacje objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji niecierpliwie oczekują wejścia w życie nowej Ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Obecnie, bazując na projekcie ustawy z dnia 22 lipca br., instalacje przygotowuje się do spełnienia nowych wymogów ww. ustawy.

Zgodnie ze wspomnianym projektem nowa ustawa wprowadza wiele zmian w stosunku do ustawy obecnie obowiązującej z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji.

Duże znaczenie dla projektowanych rozwiązań zawartych w niniejszej ustawie mają jednostki poświadczonej redukcji emisji i jednostek redukcji emisji wynikających z realizacji projektów wspólnych wdrożeń i projektów mechanizmu czystego rozwoju ze względu na możliwość ich wykorzystywania do rozliczenia wielkości emisji w systemie.

Ustawa określa organ wyższego stopnia dla organów właściwych do wydawania zezwoleń i organu właściwego do zatwierdzania planów monitorowania dla operatorów statków powietrznych. Zaproponowano powierzenie Ministrowi Środowiska funkcji organu wyższego stopnia w stosunku innych podmiotów wykonujących zadania publiczne na mocy ustawy.

Systemem handlu uprawnieniami do emisji

Kompetencję do wydawania zezwoleń na uczestnictwo w systemie ustawa powierza organom samorządu terytorialnego (marszałkowi i staroście) tak, jak ma to miejsce w obowią-

zującym stanie prawnym. W projekcie zostały wprowadzone przepisy dotyczące zasad administrowania wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji.

System nadzoruje minister właściwy do spraw środowiska, a administruje Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, który został utworzony na mocy przepisów Ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Krajowy ośrodek opracowuje i przekazuje Ministrowi Środowiska sprawozdania z wykonywania ustawowych zadań.

Zasady utrzymywania uprawnień do emisji

W dokumencie określono też zasady utrzymywania uprawnień do emisji na rachunkach w rejestrze uprawnień do emisji oraz zasady tworzenia tych rachunków i opłat za nie. Wprowadzono zasadę swobodnego rozporządzania uprawnieniami do emisji. Uprawnienia do emisji mogą być przenoszone między okresami rozliczeniowymi.

Uprawnienia do emisji, które nie zostały wykorzystane w danym roku rozliczeniowym, zastępuje się uprawnieniami do emisji ważnymi w danym okresie rozliczeniowym. Projekt zawiera przepisy dotyczące rozdziału uprawnień do emisji dla instalacji objętych systemem.

Rozdziału uprawnień do emisji między prowadzących instalacje dokonuje się w krajowym planie rozdziału uprawnień do emisji na dany okres rozliczeniowy.

Krajowy ośrodek opracowuje projekt krajowego planu, w którym

określa się:

- całkowitą liczbę uprawnień do emisji przeznaczonych do rozdziału w okresie rozliczeniowym,
- całkowitą liczbę uprawnień do emisji dla poszczególnych rodzajów działalności objętych systemem,
- wykaz instalacji wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji na okres rozliczeniowy,
- liczbę uprawnień do emisji, jakie w okresie rozliczeniowym będą stanowić krajową rezerwę uprawnień do emisji dla instalacji nowych lub instalacji, w których dokonano zmiany,
- liczbę lub procentowy udział jednostek poświadczonej redukcji emisji i jednostek redukcji emisji, które prowadzący instalację może wykorzystać do rozliczenia rocznej wielkości emisji gazów cieplarnianych oraz sposób wykorzystania tych jednostek w okresie rozliczeniowym.

Projekt krajowego planu

Projekt krajowego planu przygotowuje się na podstawie informacji przekazywanych przez prowadzących instalacje. Zakres i formę przekazywanych informacji określi rozporządzenie Ministra Środowiska.

Projekt krajowego planu jest udostępniany do konsultacji społecznej, a po zakończeniu konsultacji przekazywany do Komisji Europejskiej w terminie 18 miesięcy przed rozpoczęciem danego okresu rozliczeniowego. Po zaakceptowaniu krajowego planu przez Komisję Europejską, Rada Ministrów przyjmie krajowy plan w drodze rozporządzenia.

Nowością są przepisy dotyczące rozdziału uprawnień do emisji dla

operatorów statków powietrznych, którzy wykonują operacje lotnicze objęte systemem. Operator statku powietrznego, aby otrzymać bezpłatne uprawnienia do emisji, musi złożyć wniosek do ministra właściwego do spraw środowiska oraz wnieść opłatę rejestracyjną, która wynosi równowartość w złotych 100 euro, przeliczoną według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dzień dokonania opłaty rejestracyjnej.

Opłatę rejestracyjną wnosi się na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Uprawnienia do emisji są przyznawane każdej instalacji objętej systemem na poszczególne lata okresu rozliczeniowego. Uprawnienia są przyznawane w krajowym planie, a dla instalacji nowych i instalacji, w których dokonano zmiany, w zezwoleniu.

Opłata za wprowadzanie do powietrza dwutlenku węgla

Podmiot korzystający ze środowiska dla instalacji objętej wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji określa opłatę za wprowadzanie do powietrza dwutlenku węgla, wynikającą z art. 285 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska za dwutlenek węgla, na który otrzymał uprawnienia do emisji, jako iloczyn liczby przyznaných uprawnień do emisji i jednostkowej stawki opłat dla dwutlenku węgla.

Opłatę tę wnosi na rachunek Narodowego Funduszu.

WAŻNE!

Podmiot korzystający ze środowiska dla instalacji objętej wspólnym systemem handlu uprawnieniami do emisji, który poniósł powyższą opłatę na zasadach określonych w przepisach o wspólnym systemie

handlu, jest zwolniony w tym zakresie z ponoszenia opłat za emisję dwutlenku węgla, zgodnie z zasadą określoną w Ustawie – Prawo ochrony środowiska.

W obecnie obowiązującym prawie zasada ta dotyczyła tylko pierwszego roku każdego okresu rozliczeniowego, w projektowanej ustawie zasada ta rozciąga się na wszystkie lata okresu rozliczeniowego. Analogiczne rozwiązanie zaproponowano dla operatorów statków powietrznych.

W rozdziale dziewiątym znalazły się przepisy dotyczące monitorowania oraz rozliczania wielkości emisji. Prowadzący instalację, który posiada zezwolenie, jest zobowiązany do monitorowania wielkości emisji oraz do rozliczania wielkości emisji. Rozliczenia wielkości emisji dokonuje się na podstawie raportu, w którym są zawarte informacje o rzeczywistej wielkości emisji na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

Projekt ustawy wprowadza zasadę weryfikacji raportów przez uprawnionych audytorów w zakresie zgodności informacji zawartych w raporcie ze stanem faktycznym. Ustawa uchyla przepisy dotyczące możliwości weryfikacji raportów przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska.

Audytorzy uprawnieni do weryfikacji raportów są akredytowani przez Polskie Centrum Akredytacji.

WAŻNE!

Prowadzący instalację, zarządca lub operator statku powietrznego jest zobowiązany do składania zweryfikowanego raportu z wielkości emisji w terminie do dnia 30 marca każdego roku do Krajowego ośrodka.

W obecnie obowiązujących przepisach termin złożenia zweryfikowanego raportu określono na dzień 31 marca każdego roku. W projek-

cie został zwarty przepis, który pozwala prowadzącym instalacje i operatorom statków powietrznych na wykorzystanie jednostek redukcji emisji i jednostek poświadczonych redukcji emisji do rozliczania wielkości emisji, przy czym do rozliczania mogą być wykorzystane tylko jednostki nieuzyskane w wyniku:

- realizacji działań inwestycyjnych, polegających na budowie obiektów jądrowych,
- użytkowania i zmian użytkownika gruntu,
- prowadzenia gospodarki leśnej.

Kary pieniężne

Bardzo ważny rozdział w projektowanym dokumencie to rozdział zawierający przepisy dotyczące kar pieniężnych. Określono wysokość jednostkowej stawki w razie nieumorzona przez prowadzącego instalację liczby uprawnień do emisji, która odpowiada wielkości zweryfikowanej emisji z instalacji. Stawka ta wynosi równowartość w złotych 100 euro za każdą nierozliczoną tonę dwutlenku węgla.

Przepisy zawarte w projektowanej ustawie wyczerpująco określają naruszenia, za które wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza kary. Jeżeli prowadzący instalację albo operator statku powietrznego nie przedłoży w terminie Krajowemu ośrodkowi zweryfikowanego raportu o wielkości emisji, podlega karze pieniężnej w wysokości 10 000 euro.

Jeżeli prowadzący instalację nie zgłosi w terminie faktu, że instalacja przestała spełniać przesłanki uczestnictwa w systemie, podlega karze pieniężnej w wysokości 5 000 euro.

Jeżeli prowadzący instalację nie posiada wymaganego zezwolenia, podlega karze pieniężnej w wysokości 50 000 euro.

Jeżeli operator statku powietrznego nie posiada zatwierdzonego planu monitorowania wielkości emisji, podlega karze pieniężnej w wysokości 50 000 euro.

Wysokość kary ustala się, stosując średni kurs euro w przeliczeniu na złote polskie, ogłaszany przez Narodowy Bank Polski na dzień, w którym powstał obowiązek.

Karę wymierza się za:

- niedokonanie umorzenia uprawnień do emisji w liczbie odpowiadającej zweryfikowanej emisji z instalacji lub operacji lotniczej,
- brak zezwolenia na udział w systemie instalacji,
- brak zatwierdzonego planu monitorowania wielkości emisji i planu monitorowania tonokilometrów dla operatorów statków

- powietrznych,
- niezgłoszenie zaprzestania eksploatacji instalacji.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska stwierdza przesłanki wymierzenia kary na podstawie kontroli lub informacji przekazanej przez Krajowy ośrodek. ■

Anna Wojniak-Bieńko

Finanse

Finansowanie projektów środowiskowych w 2011 roku

Zbliża się koniec roku, a z nim rozliczanie tegorocznych dokonań i planowanie działań przyszłorocznych. Zamykane są w tej chwili budżety instytucji realizujących i współfinansujących projekty środowiskowe. W trakcie planowania własnych działań na 2011 rok warto poznać również plany i zamierzenia innych w tej dziedzinie.

Zgodnie z „Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” struktura nakładów na ochronę środowiska na lata 2009-2012, ze względu na źródło ich pochodzenia, będzie następująca:

- środki publiczne 57%,
- środki prywatne 43%.

Znaczna część zadań w ochronie środowiska ma być finansowana ze środków publicznych. Przewidziana kwota środków publicznych jest ogromna: blisko 38 mld złotych, czyli prawie po 10 mld złotych rocznie. Wydaje się wobec tego, że środków nie powinno zabraknąć. Niestety, mimo, że Polska zapewne w najbliższych latach będzie przypominała ogromny plac budowy, to na nowe pomysły trudno będzie znaleźć choćby złotówkę.

Struktura środków publicznych

Struktura tych środków publicznych miała wyglądać bowiem następująco:

- środki NFOŚiGW oraz WFOŚiGW – ponad 36%,
- środki zagraniczne – ponad 35%,
- środki samorządów – niecałe 19%,
- budżet państwa – nieco ponad 9%.

Zgodnie z informacją ze strony internetowej NFOŚiGW najważniejszym zadaniem Narodowego Funduszu w ostatnich latach jest (i trzeba dodać, że będzie jeszcze przez kilka lat) efektywne i sprawne wykorzystanie środków z Unii Europejskiej, przeznaczonych na rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska w naszym kraju.

Wdrażanie projektów ekologicznych, które uzyskały lub uzyskają wsparcie finansowe z Komisji Europejskiej oraz dofinansowanie tych przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu, będzie służyło osiągnięciu przez Polskę efektów ekologicznych, wynikających ze zobowiązań międzynarodowych. Można powiedzieć, że to samo dotyczy wojewódzkich funduszy.

Zatem dwie pierwsze pozycje (razem ponad 70%) można traktować łącznie, ponieważ na projekty niefinansowane ze środków europejskich w funduszach ochrony środowiska trudno będzie w 2011 roku znaleźć pieniądze. Jeśli natomiast chodzi o środki zagraniczne, to PEP podaje, że chodzi o środki w ramach po-

mocy Unii Europejskiej oraz środków z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Instrumentu Szwajcarskiego oraz innej pomocy bilateralnej.

Większość tych środków stanowi w ujęciu wartościowym pomoc Unii Europejskiej. Można powiedzieć, że te środki są już rozdysponowane. Jeśli ktoś nie ma projektu na listach indykatywnych lub nie złożył dotychczas wniosku w ogłaszanych konkursach właściwie, nie ma co liczyć na otrzymanie środków. W przypadku większości programów w priorytetach środowiskowych, możemy znaleźć adnotację: „nie przewiduje się konkursów ze względu na wyczerpanie alokacji”.

Jedynie w przypadku pojedynczych priorytetów w ramach regionalnych programów operacyjnych będą ogłaszane w przyszłym roku konkursy. Oczywiście jest możliwe, że projekty, które są na różnych etapach oceny i realizacji, w końcu nie otrzymają dofinansowania i środki zostaną „uwolnione”. Jednak nie wydaje się, żeby było to zjawisko masowe i raczej takie dodatkowe środki nie pojawią się w 2011 roku.

Pozostają środki norweskie i szwajcarskie. Ale czy i w jakiej wysokości będą te środki dostępne w 2011 roku?

Środki norweskie

Jeśli chodzi o środki norweskie, to 28 lipca br. podpisano porozumienie między państwami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu: Islandią, Liechtensteinem i Norwegią oraz Unią Europejską w sprawie uruchomienia nowej perspektywy Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Z kwoty 1,788 mld euro, przeznaczonej na zmniejszanie różnic ekonomicznych i społecznych w ramach EOG, w latach 2009-2014 do Polski trafi 578 mln euro. Co prawda w ramach nowej perspektywy szczególnie nacisk został położony na wsparcie technologii wychwytywania i składowania CO₂ (CCS), innowacyjnego przemysłu przyjaznego środowisku, ochrony środowiska oraz badań naukowych i stypendiów. Jednak te 500 mln trzeba będzie wydać również na dofinansowanie projektów z zakresu rozwoju zasobów ludzkich, wymiaru sprawiedliwości, Funduszu decent work i promocji trójstronnej współpracy, a także społeczeństwa obywatelskiego i ochrony dziedzictwa kulturowego. Na środowisko zostanie tylko część tej kwoty.

Trzeba też pamiętać, że dopiero trwają prace przygotowawcze do obecnej perspektywy. Aktualnie w toku są prace, mające na celu określenie m.in. zakresu tematycznego wsparcia oraz systemów zarządzania, wdrażania i monitorowania. W 2011 roku będą prowadzone prace nad opracowaniem programów operacyjnych poszczególnych obszarów tematycznych, czyli może już zabraknąć w 2011 roku czasu na ogłoszenie konkursów.

Środki szwajcarskie

Jeśli natomiast chodzi o fundusze szwajcarskie, to w ramach priorytetu 2. Środowisko i infrastruktura

wspierane są projekty środowiskowe w obszarach tematycznych:

1. Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska.

Cel 1. Poprawa usług z zakresu infrastruktury miejskiej w celu podniesienia standardu życia i promowania rozwoju gospodarczego.

Cel 2. Zwiększenie efektywności energetycznej i redukcja emisji, w szczególności gazów cieplarnianych i niebezpiecznych substancji.

2. Bioróżnorodność i ochrona ekosystemów oraz wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych.

Nabory w ramach priorytetu trwały w do 20 marca lub 20 kwietnia 2009 roku, w zależności od obszaru. Na stronie Instytucji Pośredniczącej, którą jest Władza Wdrażająca Programy Europejskie, można znaleźć informacje, że nie przewiduje się kolejnych naborów wniosków w priorytecie 2. Jest tam też informacja, że nawet, jeśli któryś z projektów nie zostałby zatwierdzony przez stronę polską lub stronę szwajcarską, Instytucja Pośrednicząca dysponuje obszerną listą projektów rezerwowych.

Środki samorządowe

Zatem, jeśli przyjąć, że struktura określona w PEP chociażby w przybliżeniu odpowiada rzeczywistości, to znaczna część środków publicznych (ponad 70%), które będą finansować projekty środowiskowe w przyszłym roku, jest już właściwie rozdysponowana. Można powiedzieć, że dotyczy to również środków samorządów. Środki te są zamrożone w już realizowanych projektach. Określenie „zamrożone” zostało użyte celowo.

Niestety dotychczas nie udało się zwiększyć tempa obracania środkami inwestycyjnymi w ramach systemu współfinansowania ze środków

Europejskich. Powoduje to niestety konieczność coraz większego zadłużania samorządów i zwiększa dodatkowe ograniczenia dostępnych źródeł finansowania.

Jeśli mowa o samorządach, to należy pamiętać o tym, że przyszłoroczne budżety powstają w trudnych warunkach. Topnieją wpływy, na które samorządy nie mają żadnej możliwości oddziaływania (szczególnie w krótkim okresie). Jednocześnie założenia budżetów powstają tuż przed wyborami.

Zbliżające się wybory nie pozostaną bez wpływu na niektóre potencjalne źródła finansowania ochrony środowiska. Chodzi o te dziedziny, w których samorządy mogą wywierać pewną presję na poziom opłat, czyli przede wszystkim w sektorze wodno-ściekowym. Oczywiście nie chodzi o zablokowanie podwyżek opłat, bo na to mechanizmy funkcjonujące w systemie zarządzania gospodarką wodno-ściekową nie pozwolą. Jednak w roku wyborczym trudno liczyć, żeby planowane podwyżki w pełni wykorzystywały możliwości płatnicze mieszkańców, co niestety ograniczy w jakimś stopniu wielkość środków inwestycyjnych w przyszłym roku.

Środki z budżetu państwa

Biorąc pod uwagę wielkość zaplanowanego zaangażowania środków budżetu państwa w realizację PEP i obecną sytuację społeczno-gospodarczą, na znaczące dodatkowe środki z budżetu centralnego nie ma co liczyć. Dobrze, jeśli budżet będzie przynajmniej realizował dotychczasowe zobowiązania. Jest też prawdopodobne, że w całym okresie objętym aktualną PEP wydatki z tego źródła będą znacząco niższe niż zakładane.

Środki prywatne

Zatem zostają przede wszystkim środki prywatne. Oczywiście, jeśli

w przyszłym roku światowy kryzys będzie w większym stopniu wpływał na polską gospodarkę, to trzeba pamiętać, że cięcia w pierwszej kolejności mogą dotknąć właśnie wydatki na ochronę środowiska.

Oczywiście powyższe uwagi donoszą się przede wszystkim do dużych projektów i większości obszarów związanych z ochroną środowiska. Nie można wykluczyć, że w przy-

padku drobnych projektów, w poszczególnych obszarach szanse na montaż finansowy z udziałem preferencyjnych środków będą większe. Można się spodziewać, że zablokowane w obecnym roku lokalne programy finansowania przedsięwzięć osób fizycznych ruszą w dużym tempie od przyszłego roku, być może na podwójnym budżecie: tegorocznym, zwiększonym o wpływ z przyszłorocznych opłat środowiskowych.

Może to oznaczać pewną dynamikę na rynku usuwania azbestu czy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Z innych względów może się utrzymywać pewien ruch na rynku odnawialnej energii. Jednak w całym sektorze środowiskowym nie należy liczyć na znaczący przyrost nowych projektów w 2011 roku.

Krzysztof Choromański

Finanse

Wysokosprawne wytwarzanie energii – nabór wniosków

W terminie od 27 września 2010 r. do 29 października 2010 r. będzie można składać wnioski o dofinansowanie projektów dla Działania 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii, Programu Infrastruktura i Środowisko.

Celem Działania jest zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.

Projekty mogące się ubiegać o wsparcie

Dofinansowaniu podlegają wszystkie projekty zgodne z celami działania, tzn. inwestycje w zakresie przebudowy i budowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej oraz ciepła, w skojarzeniu spełniające wymogi wysokosprawnej kogeneracji.

Wspierane będą projekty dotyczące skojarzonego wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz nieodnawialnych.

W ramach realizowanych projektów wsparcie może obejmować też budowę przyłączy jednostek wytwarzania skojarzonej energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł wysokosprawnej kogeneracji do najbliższej istniejącej sieci, spełniającej techniczne i ekonomiczne warunki przyłączeniowe.

W tym kontekście przyłączyć, rozumiane jako odcinek sieci łączący jednostkę/jednostki wytwarzania energii z punktem, w którym następuje rozgraniczenie własności sieci między właścicielem jednostki wytwórczej i operatorem sieci, może stanowić integralną część projektu dotyczącego jednostki wytwarzania energii, niezbędną dla osiągnięcia celów tego projektu.

W ramach działania nie przewiduje się wsparcia budowy i modernizacji źródeł wytwarzania ciepła w ciepłowniach. Możliwe jest jednak uzyskanie dotacji na przekształcenie tych jednostek w jednostki kogeneracyjne. Wyklucza się również wsparcie dla technologii współspalania paliw kopalnych i biomasy lub biogazu oraz budowy lub przebudowy obiektów energetycznych spalających odpady komunalne. Będą one wspierane z Działania 2.1 POIiŚ.

Kto może się ubiegać o dofinansowanie?

Uprawnionymi do składania wniosków są podmioty wskazane w Szczegółowym opisie priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

- przedsiębiorcy,
- jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy – związki, stowarzyszenia i porozumienia JST,

- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Dofinansowanie

Maksymalne dofinansowanie wynosi 3 miliony złotych.

Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z Funduszu Spójności w ramach konkursu wynosi 58 milionów złotych na dzień ogłoszenia naboru.

Wielkość środków finansowych na konkurs ulegnie zwiększeniu po ostatecznym zakończeniu procedury oceny wniosków w ramach naboru nr 1/POIiŚ/9.1/2009.

Termin i miejsce składania wniosków

Wnioski należy składać w terminie od 27 września 2010 r. do 29 października 2010 r. bezpośrednio w kancelarii NFOŚiGW albo przesyłać pocztą lub kurierem z dopiskiem: „wniosek 2/POIiŚ/ 9.1/2010”.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej NFOŚiGW www.nfosigw.gov.pl. ■

Redakcja

Finanse

Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych – nabór wniosków

Obecnie trwa III nabór wniosków w ramach programu „Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych”. Wnioski można składać tylko do 31 października. Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym.

Celem konkursu jest dostosowanie składowisk odpadów komunalnych do wymagań technicznych i organizacyjnych, wynikających z przepisów prawa.

Kto może się ubiegać o dofinansowanie?

Konkurs skierowany jest do podmiotów, które nie będą kontynuowały działalności związanej ze składowaniem odpadów komunalnych.

W ramach konkursu można składać projekty polegające na zamykaniu i rekultywacji składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, dla których została wydana decyzja o ich zamknięciu, określająca datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na termin nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r.

Aby ubiegać się o przyznanie dofinansowania, należy spełnić następujące kryteria:

- Powierzchnia rekultywowanego obszaru, którego dotyczy wniosek, nie może być mniejsza niż 2 ha, przy czym wniosek może dotyczyć składowisk, będących w zarządzaniu różnych podmiotów.
- Wartość wnioskowanej kwoty ze środków NFOŚiGW na rekultywację 1 ha nie może przekroczyć 500 tys. zł.
- Data zakończenia realizacji przedsięwzięcia określona na termin nie później niż 31 grudnia 2012 r.

Dofinansowanie

Formy i intensywność dofinansowania to:

- **dotacja** – do 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia: dotyczy składowisk, dla których wydano decyzję o ich zamknięciu, określając datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania na termin nie później niż do dnia 31 grudnia 2009 r.,
- **pożyczka** – do 75% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia: dotyczy zamykania pozostałych składowisk odpadów komunalnych oraz modernizacji składowisk.

Procedura wyboru przedsięwzięć:

- **dotacja** – nabór wniosków o udzielenie dofinansowania w formie dotacji odbywa się w trybie konkursowym,
- **pożyczka** – wybór przedsięwzięć zgłaszanych do dofinansowania w ramach programu odbywa się w drodze naboru ciągłego; wnioski rozpatrywane będą w kolejności złożenia kompletnego wniosku o dofinansowanie w ramach przyjętego limitu środków.

Szczegółową procedurę wyboru przedsięwzięć określają wewnętrzne regulacje NFOŚiGW.

Termin i miejsce składania wniosku

W ramach konkursu wnioski można składać **do 31 października 2010 r.** bezpośrednio w kancelarii NFOŚiGW albo przesać pocztą lub kurierem z dopiskiem: „Rekultywacja III nabór”.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej NFOŚiGW: www.nfosigw.gov.pl. ■

Redakcja

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., al. Krakowska 271, 02-133 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 00, 559 36 66, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Anna Podgórska, podgorska@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: kwartalna 75 zł + 22% VAT, roczna 267 zł (11% taniej) + 22% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2010 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.